

mini przewodnik

free

21 atrakcji turystycznych
+ współrzędne gps

**Wójcin - Kościół św. Jana
Chrzciciela**

Wójcin

Kościół św. Jana Chrzciciela

Parafia w Wójcinie została ustanowiona na przełomie XIII i XIV w. a obecny kościół pw. św. Jana Chrzciciela jest czwartym z kolei w tej parafii. Został zbudowany w 1916 r. w stylu neobarokowym i konsekrowany w 1924 r.

Wewnątrz, częściowo zachowało się wyposażenie z wcześniejszego kościoła drewnianego (z 1734 r.). Krucyfiks znajdujący się w ołtarzu głównym i dwa ołtarze boczne pochodzą z XVIII w. W ścianę kościoła wmurowano tablicę z 1883 r. poświęconą dwusetnej rocznicy zwycięstwa Jana III Sobieskiego pod Wiedniem.

52°31'05"N 18°10'56"E | na mapie:A

Mrówki

Warowny dwór Poraitów

Jak pisze Jan Długosz, w 1433 r., podczas polsko-husyckiej wyprawy odwetowej na krzyżackie Pomorze, w trakcie rozmów rozejmowych pod zamkiem w Nowym Jasińcu "garstka młodych rycerzy, dodawszy sobie nawzajem serca, bez wiedzy i nakazów wodzów, zerwała się do dobywania zamku. [...] A lubo oblężeni przez kilka godzin silny stawiali opór, wszelako widząc, jak uporczywie na nich nacierano, trwogą zdjęci ustąpili przemocy, a Polacy opanowali zamek straciwszy jednego tylko rycerza Jana Lewina, szlachcica herbu Róża [czyli Poraj], z Wilczyna, który gdy wdzierał się na przedmurze, ugodzony kamieniem poległ". Dalej kronikarz ubolewa, że zdobywcy nieopatrznie podpalili zamek, po czym - chyba nie bez pewnej satysfakcji - dodaje, że za głowę poległego Jana Lewina "wszystkich jeńców w pień wycięto i żadna żywa nie ocalała dusza".

Lakoniczny przekaz Długosza prowadzi nas do Wilczyna, siedziby niedużej gminy na skraju województwa wielkopolskiego, przy bocznej drodze ze Strzelna do Konina. W późnym średniowieczu Wilczyn i pobliskie Kownaty należały do rodu Róźców-Poraitów, który miał się rzekomo wywodzić od Poraja, brata św. Wojciecha. Siedzibą rodu był prawdopodobnie drewniano-ziemny gródek zlokalizowany na niewielkim półwyspie nad Jeziorem Kownackim, ok. 5 km na zachód od Wilczyna. Miał on formę kopca ziemnego w kształcie ściętego stożka o podstawie kolistej, wysokości ok. 7 m, ok. 44 m średnicy u podstawy i ok. 18 m u góry. W trakcie badań archeologicznych w latach 1971-1972 na szczycie kopca odkryto pozostałości pięciobocznej drewnianej wieży mieszkalnej oraz dwóch mniejszych budynków, w tym kuźni. Całość była otoczona palisadą, a u stóp kopca dodatkowo wykopano niezbyt szeroką fosę. Co prawda, według archeologów, gródek ten został spalony już w połowie XIV w., jednak nie kwestionując ich ustaleń możemy śmiało powiedzieć, że jeszcze sto lat później niejeden zamożny rycerz w okolicy - a takim był zapewne Jan Lewin poległy pod Jasińcem - mieszkał w dworze obronnym, który był bardzo podobny do fortalicy w Mrówkach.

W całej Wielkopolsce odkryto dotychczas prawie sto podobnych obiektów, zwanych przez archeologów gródkami stożkowatymi, lecz tylko ten jeden doczekał się rekonstrukcji i pełni obecnie rolę skansenu, będącego filią Muzeum Okręgowego w Koninie. W odtworzonej wieży mieszkalnej warto zobaczyć przedmioty znalezione w tym miejscu podczas wykopaliisk, takie jak groty bełtów do kuszy, ostrogi, fragmenty naczyń glinianych i szklanych (!) oraz narzędzia rolnicze i stolarskie, które służyły dworskiej czeladzi. Zwiedzanie gródka jest możliwe tylko w sezonie letnim (1 czerwca - 30 września), codziennie od godz. 10.00 do 18.00.

52°29'54"N 18°08'16"E | na mapie:B

Wilczyn Drewniany kościół pw. św. Tekli

W 1781 r. wzniesiono kolejny kościół drewniany, który do XIX w. służył jako kaplica szpitalna pw. Świętego Ducha. W XIX w. po likwidacji szpitala kaplica zaczęła pełnić funkcję kościoła pomocniczego pw. Świętego Krzyża. Jest to budowla konstrukcji zrębowej nakryta dachem blaszanym. Wewnątrz na uwagę zasługują rokokowe ołtarze i ambona.

52°28'54"N 18°09'59"E | na mapie:C

Siedlimowo Kościół drewniany pw. świętego Michała Archanioła

Jest to drewniany, barokowy kościół powstały w 1786 roku w miejscu poprzedniego (również drewnianego) dzięki staraniom księdza Stanisława Kamińskiego. Budynek został wzniesiony na podmurówce z kamienia. Posiada konstrukcję zrębową, jest orientowany. Wieżę zwieńczono baniastym hełmem z latarnią od zachodu. Wnętrze zdomi między innymi gotycka grupa ukrzyżowania z XV wieku oraz gotycka rzeźba Matki Bożej z Dzieciątkiem w ołtarzu głównym z lat ok. 1420-1430. Pozostałe wyposażenie pochodzi z końca XVIII wieku. W pobliżu znajduje się również zabytkowy cmentarz powstały w XIX wieku.

52°29'17"N 18°13'26"E | na mapie:D

Wilczyn Gotycki kościół pw. Świętej Urszuli

Kościół pw. Świętej Urszuli został zbudowany w 1566 r.; pod koniec wieku XIX przedłużono nawę. Wewnątrz, w prezbiterium, mieści się sklepienie gwiaździste. Ołtarz główny jest późnorenesansowy, pochodzący z pierwszej poł. XVII w. W ołtarzu stoi gotycka rzeźba Madonny z Dzieciątkiem. W kościele znajduje się także marmurowe epitafium Mikołaja Różyńskiego (1659) z portretem zmarłego umiejscowionym na blasze. Obok kościoła usytuowana jest ciekawa, murowana dzwonnica.

52°28'38"N 18°09'58"E | na mapie:E

Wilczyn Cmentarz katolicki w Wilczogórze (XIX-XX w.)

Wilczyn z powiecie konińskim ziemskim jest miejscowością o ciekawej historii. Od XIII w. do 1870 r. był miastem, jednak utracił swoje prawa carskim dekretem po powstaniu styczniowym. Później wraz z sąsiednią Wilczą Górą, a dziś Wilczogórą tworzył jedną gminę. Miejscowość może pochwalić się kilkoma ciekawymi zabytkami wpisanymi do rejestru zabytków Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

Wśród zabytków gminy Wilczyn znajduje się cmentarz katolicki w Wilczogórze wpisany na listę w 1992 r. decyzją 482/223. Nekropolia ta została założona około połowy XIX w., a w 1877 r. wzniesiono ogrodzenie z bramą. Wśród zabytkowych nagrobków warto zwrócić uwagę na grobowiec rodzin Krzymuskich i Taczanowskich. Rodziny te w XIX i w pierwszej połowie XX w. były właścicielami majątku Wilczyn-Wilczogóra. Na terenie cmentarza znajduje się stary, ale dobrze utrzymany drzewostan.

52°28'37"N 18°09'59"E | na mapie:F

PONAD 200 TYTUŁÓW, MAP I ATLASÓW
WYDAWNICTWA KUNTH VERLAG

dostępnych na
www.Sklep.PolskaNiezwykla.pl

Sprawdz na sklep.polskaniezwykla.pl

Wilczogóra Wiatrak-koźlak z 1781 r.

Wiatraki przez wieki były głównymi urządzeniami służącymi do przemiału ziaren zbóż. Dawniej można je było spotkać niemal wszędzie. Stanowiły stały element krajobrazu. Najstarszą i najpopularniejszą formą wiatraka był koźlak. Była to budowla wzniesiona na tzw. koźle ze słupem stanowiącym jej oś. Takie urządzenie pozwalało na ustawianie młyna zgodnie z kierunkiem wiatru. Do dziś wiele z tych uroczych obiektów już nie istnieje, ale w różnych rejonach Polski można jeszcze spotkać ocalałe egzemplarze.

W Wilczogórze, wsi położonej koło Wilczyna w powiecie konińskim ziemskim, zachował się drewniany wiatrak-koźlak pochodzący z 1781 r. Nieczynna od wielu lat budowla niestety pozbawiona jest skrzydeł. Pozostaje mieć nadzieję, że będzie miał szansę na odnowienie tak jak jego bliźniak z pobliskiego Budziszawia Kościelnego.

52°28'29"N 18°09'60"E | na mapie:G

Jeziora Wielkie Neogotycki kościół

Negotycki kościół pw. NMP Królowej Polski zbudowany został pod koniec XIX wieku jako ewangelicki. Obecnie pełni rolę kościoła pomocniczego parafii w Siedlimowie. Na uwagę zasługują zabytkowe organy z 1894 roku oraz chrzcielnica.

52°31'46"N 18°16'18"E | na mapie:H

Ostrowo Zabytkowy wiatrak "koźlak"

Wiatrak zbudowany został w 1803 roku przez Gottlieba Giendera, cieślę ze Strzelna. Do użytku oddano go dopiero w latach 70. XIX wieku.

Przed II wojną światową wiatrak miał w sumie trzech właścicieli - pierwszym był Gender, drugim Bausen, a trzecim Niemiec o nieznanym nazwisku. Po 1948 roku władze odebrały wiatrakowi prawo do przemiału zboża. Zdemontowano wówczas większość urządzeń i od tego czasu można już było jedynie śrutować zboże na potrzeby rolników mieszkających w pobliżu.

Wiatrak pięknie odrestaurowano w 2007 roku.

52°33'34"N 18°07'14"E | na mapie:I

Linowiec Dwór i park krajobrazowy

Naprzeciwko kościoła w Linówcu, oddzielony drogą, stoi dwór otoczony gęstą krzewiną. Na początku XX w. dwór był własnością rodu Zakrzewskich. Do dworu przylega park o powierzchni 4,5 ha z ciekawymi okazami drzew. Chlubą parku jest dąb o obwodzie pnia wynoszącym 450 cm. Dąb jest pomnikiem przyrody.

52°30'28"N 18°05'10"E | na mapie:J

Linowiec Kościół św. Marcina

Drewniany kościół pw. św. Marcina z 1749 r. stoi na niewielkim wzniesieniu (prawdopodobnie na miejscu grodziska średniowiecznego). Kościół jest drewniany, konstrukcji zrębowej, kryty dachem łamanym. Wewnątrz warto zobaczyć ołtarz główny z połowy XVIII a w nim obraz Zaślubiny Najświętszej Marii Panny. Obok kościoła stoi drewniana dzwonnica o ciekawym kształcie.

52°30'27"N 18°05'09"E | na mapie:K

Ostrowo Rezerwat przyrody "Czapliniec Ostrowo"

Rezerwat "Czapliniec Ostrowo" powstał w 1977 roku, zajmuje 13,98 ha powierzchni. Znajduje się w odległości około 1,5 km na południowy zachód od wsi Ostrowo, w 200-letnim borze sosnowym. Jest to rezerwat ptasi. Mieści się tutaj kolonia lęgowa czapli siwej.

52°33'06"N 18°06'03"E | na mapie:L

Kopydłowo Pałac Wysogotów-Zakrzewskich (XVIII-XIX w.)

Ród Wysogotów-Zakrzewskich należy do najstarszych rodzin szlacheckich w Polsce. Jego członkowie aktywnie uczestniczyli w ważnych dla Polski wydarzeniach. Wśród nich był pierwszy prezydent Warszawy Ignacy Wysogota-Zakrzewski.

Rodzina ta posiadała także rozliczne dobra w Wielkopolsce. Jedną z jej gałęzi władała dużym majątkiem ziemskim w Kopydłowie w dzisiejszej gminie Wilczyn w powiecie konińskim ziemskim. Wysogota-Zakrzewscy posiadali w okolicach Wilczyna wsie Kopydłowo, Wiśniewa, Biela i Wturek. Swoją siedzibę posiadali w Kopydłowku leżącym w pobliżu Kopydłowa. W drugiej połowie XVIII w. wzniesiono tu pałac sąsiadujący z folwarkiem.

Barokowy pałac z parkiem oraz folwark zmieniły właściciele około 1830 r. Prawdopodobnie w 1870 r. przeprowadzono gruntowną przebudowę barokowej rezydencji, zamieniając ją w neorenesansową willę. W późniejszym czasie pojawiła się neogotycka dobudówka.

Pałac i folwark pozostawały prywatną własnością do powojennej reformy rolnej. Do lat 90. obiekty użytkowało Państwowe Gospodarstwo Rolne. Obecnie pałac i park kupił dzierżawca dawnego PGR-u.

52°27'25"N 18°10'54"E | na mapie:M

Ostrowo

Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa

Ostrowo Mogileńskie wzmiankowane jest w bulli papieskiej z 1193 r. jako własność klasztoru norbertanek ze Strzelna. Obecny kościół neogotycki został zbudowany w 1869 r. Wewnątrz na uwagę zasługuje obraz manierystyczny "Koronacja Matki Boskiej" i krucyfiks z XVII w. W otoczeniu plebanii znajduje się niewielki skansen narzędzi używanych dawniej w gospodarstwach wiejskich.

52°33'36"N 18°06'22"E | na mapie:N

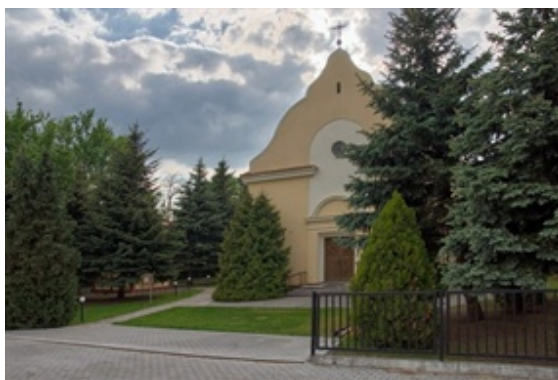

Wronowy

Kościół pw. św. Ignacego Loyoli

Jest to prosty w formie, jednonawowy, murowany kościół. Parafia została erygowana w roku 1933 i w tym samym roku wybudowano kościół. Rok później przy świątyni założono cmentarz. Kościół konsekrowano 28 czerwca 1964 roku.

52°34'37"N 18°13'35"E | na mapie:0

Buszkowo-Parcele

Głaz z tablicą pamiątkową

Niewielka wieś jakich wiele. Nie wyróżniałaby się niczym szczególnym pośród innych, podobnych sobie miejscowości, gdyby nie wielki, stojący przy drodze głaz. Do kamienia przymocowano pamiątkową tablicę o jakże

wymownej treści : „Dnia 21.01.1985 r. ojciec Jan Liczbiński lat 30, próbując ratować życie swoich dzieci, którzy ginęli w płomieniach, Robert 9 lat i Lidia 7 lat. Zginęli wszyscy podczas pożaru. Fundatorami tablicy: mieszkańcy wsi Buszkowa parcele. Rok 2005”.

52°28'02"N 18°17'21"E | na mapie:P

Osowie Kaplica Matki Boskiej Różańcowej

W niewielkiej odległości od barokowego dworku w Osówcu, poza granicą wsi stoi w polu kaplica neogotycka otoczona gęsto rosnącymi drzewami. Została ufundowana w 1883 r. przez właścicieli majątku - Freserów herbu Alabanda.

52°29'14"N 18°03'02"E | na mapie:R

Budziśław Górny Dwór Wczele-Grabskich z 2 poł. XIX w.

Budziśław Górny jest jedną z wielkopolskich wsi położonych

PONAD 200 TYTUŁÓW, MAP I ATLASÓW
WYDAWNICTWA KUNTH VERLAG

dostępnych na

www.Sklep.PolskaNiezwykla.pl

Sprawdź na sklep.polskaniezwykla.pl

Osowie Barokowy dwór

Dwór barokowy w Osówcu został zbudowany po 1717 r. Pierwotnie była to budowla drewniana, obecnie - po rekonstrukcji - murowana, z drewnianym gankiem. Dwór jest parterowy z piętrowymi ryzalitami, po bokach znajdują się alkierze dobudowane pod koniec XVIII w. Do dworu przylega niewielki dobrze utrzymany park w stylu krajobrazowym.

52°29'08"N 18°03'06"E | na mapie:Q

w gminie Kleczew. Obok niej położona jest druga miejscowość o nazwie Budzisław Kościelny. Obie miejscowości mają wspólną historię związaną z ich właścicielami.

Pierwszym właścicielem osady w tym miejscu był rycerz o imieniu Budzisław. Wspominki o tym pochodzą z 1136 r. Mniej znane są losy wsi do XVIII w., do czasu, gdy jej właścicielem został Andrzej Gorzeński. Miało to miejsce w 1790 r. W 1809 r. Gorzeński kupił także Budzisław Kościelny. W drugiej połowie XIX w. właścicielem Budzisławia Górnego został Andrzej Grabski, mąż Otolii z Gorzeńskich. Grabscy, pieczętujący się herbem Wczele, byli właścicielami wsi do 1912 r., kiedy to sprzedali swój majątek Stanisławowi Nekandzie-Trepce. Po wojnie dobra budzisławskie zostały upaństwowione.

Centrum majątku Wczele-Grabskich stanowił dwór otoczony parkiem. Rezydencja ta została zbudowana w drugiej połowie XIX w. i w niezmienionej formie istnieje do dziś. Jest to parterowy budynek z portykiem wspartym na kolumnach od strony parku. Od strony frontowej poprzedza go ganek ze schodami, a nad nim znajduje się balkon i wystawka w dachu. Do dworu przylega ponad 3,5-hektarowy park.

Dwór Wczele-Grabskich, zaniedbany w latach powojennej gospodarki socjalistycznej, wrócił w prywatne ręce. Nowi właściciele dokonali gruntownego remontu, przywracając mu dawny wygląd.

52°26'51"N 18°05'46"E | na mapie:S

Golejewo Kolejowa wieża wodna

Kolejowa wieża wodna stoi na nieczynnej stacji Gopło. Została wybudowana w 1892 r. przy powstałej w tym samym czasie linii kolejowej Kruszwica - Mogilno. W 1996 r. połączenie kolejowe między miastami zostało zamknięte. W 2004 roku żelazna droga między Kruszwicą i Mogilnem

została rozebrana i ostatecznie zlikwidowana. Kolejowa wieża ciśnień w Gopło jest pamiątką po jej istnieniu.

52°33'56"N 18°18'18"E | na mapie:T

Młyny Wiatrak holender

Jest to duży, murowany wiatrak typu holenderskiego. Niestety nie posiada już śmigieł i obrotowej głowicy.

52°36'22"N 18°12'44"E | na mapie:U

Autorzy zdjęć (w kolejności): tarep, marekpic, tarep, tarep, zbyszekF60, zbyszekF60, kekule88, tarep, tarep, zbyszekF60, tarep, theguru, bakhita, tarep, tarep, zbyszekF60, janosik, theguru

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu. Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:

miniprzewodnik

